

JEGYZET

Gondolatok a nőnap elé

BARANYA KÁROLY

Tiszteltem, kedvelem, de nem állítom, hogy ismerem a nőt. Pedig hárman nagyon fontos, meghatározó szerepet játszanak az életben.

Egyiküktől ezt a világot, a földi létet kaptam. Mellé, a szívembe, eszembe, szájamba vésve egy szép, ízes nyelvet, hogy eligazodhassak itt a Duna-Tisza völgyében. Utavalónak adott hitet. Hitet a szépségben, a jóban, a szavak, szándékok tisztaságában. Adott reményt. A reményét annak, hogy élni jó és kell és lehet. Megmutatta a mesék valóságát, az álmok igazságát. Táplált, ápolt, nevelt, dicsért és dorgált, ha kellett. Tudom ma is, aggódva figyeli sorom. Túl vagyok már jócskán a negyedik X-en. Mégis, ha ketten vagyunk, egy-egy pillanatra újra a boldog, gondtalan gyermekkorban érezhetem magam. Ő az édesanyám.

A másiktól a szerelmét, a szerelmet kaptam. A legcsodálatosabb érzést, mit földi halandó megérhet. Vele tanultam meg, hogy mit jelent együtt, egymásért élni. Mit jelent az, ha felelősek vagyunk valakiért. Együtt barangoltuk be az ifjúság zöldellő ligeteit, a felnőttkor kusza dzsungelét, és remélem, együtt sétálgatunk majd az öregkor csendes ösvényein is. Együtt fedeztük fel az emberi testben rejlő örömeit, gyönyöröket. Mellette érzem igazán férfinak magam. Egyszerre bátornak és gyámoltalannak, erősnek és félszegnek, okosnak és tanácstalannak. Velem osztotta meg először az új élet születésének csodálatos élményét. Vele osztom meg elsőként sikereimet, kudarcaimat. Mellette nem kell szerepet játszanom. Ő a feleségem.

A harmadik fiatal, karcsú és szerintem a legszebb a világon. Ha hozzám bújik, melegség önti el testem, lelke. Láttam, mint araszolt az évek lépcsőfokain. Mint csecsemőt az ölemben hordtam. Száraitgattam könnyeit. Mesét olvastam, és vártam, mikor mondja végre, hogy „apa”. Gyermekként a kezemet fogta, ha félt, ha bátorításra volt szüksége. Még emlékszem a szorzótlábra, a fizikaleckére, melyek csillogó könnyecsképeket varázsoltak szemébe. Ifjúként már a saját életét próbálgatja. Még hozzánk tartozik, még a család a biztonságos, a mindig elérhető menedék. Tudom, egyszer majd eljön az elválás pillanata. Tudom, de még nem akarok arra gondolni, hogy egyszer ő is feleség lesz és anya, utódaim, unokáim anyukája. Számomra mindig a „kicsi lányom” marad.

Nem ismerem, csak tiszteltem és szerettem a nőt. Pedig hárman közülük meghatározó szerepet játszanak életben.

Olvasóink mondták a Derecske történetéről

„A könyv tetszetős, olvasmányos, érdeklődéssel olvastam a régi korok történetét. Sajnos azonban, ahogy haladtam előre az olvasásban, úgy váltam egyre skeptikusabbá a régivel szemben is...”

„Szerintem hiányos a könyv. Például a 30-as években működött a városban keresztény ifjúsági egyesület, melynek Kurucz József református segédlelkész volt a vezetője. Hiányolom még a tablóról az első szabadon választott képviselő-testület eléről Luxéder Endrét...”

„Szükség volt már erre az új kiadásra. Ajándéknak is megfelelő a könyv. Én tősgyökeres derecskei vagyok, de vannak elszármazottaim, akiket meglepnek egy-egy kötet-

tel. Igen jutányos áron lehet hozzájutni, talán még az önköltséget sem fedezi...”

„Meglepődve értesültem a kiadásáról, hiszen az „elődje” nem régen jelent meg. Külsőre megnyerő látványt nyújt a kiadvány. Abban reménykedem, hogy a közel hatszáz oldalas könyvből sok mindent megtudok majd Derecskéről...”

„Hiányosságot már a könyv elején éreztem: térképen kellett volna jelezni, hol helyezkedik el Derecske. A kötet túlságosan elkötelezett, nagyon szor mentén bánik a rendszerváltoztatás előtti negyven évvel...”

„Városunk történetéről csak elismeréssel tudok beszélni, viszont a néprajzról írtak-

A könyv a polgármesteri hivatalban kapható

Fotó: Iklódy János

kat hiányosnak ítélem. Kimaradt a könyvből Derecske tárgyi néphagyománya, ezen belül a szűrrátét az ötvenes évek után...”

„A második világháború utáni időszakot '89-ig olvastam különös figyelemmel, ugyanis az előző könyvben nem volt tárgyilagos a taglalása. Úgy érzem azonban, semmi nem változott, mintha egy pártbizottsági beszámolót tartanék a kezemben...”

„Még nem olvastam el a könyvet, de azt már most is lezögezhetem, hogy súlyos hiába volt Luxéder Endre polgármesteri hagyása a tablóról...”

(A megkérdezettek részletes véleményét a könyvről lapunk 3. oldalán olvashatják.)

Rokkantat rabolt ki...

A rablás minősített esetét követte el az a személy, aki világos nappal a nyílt utcán egy súlyosan rokkant férfit támadott meg – tudtuk meg Szilvási Jánostól, a bűnügyi osztály megbízott vezetőjétől.

F. Sándor háromkerekű kérempárjával hazafelé közlekedett február 5-én, amikor V. Ferdinánd konyári lakos megtámadta, kérempárjáról leütötte, és a nála lévő 6000 forintot eltulajdonította. A sértett rokkantsága, fájdalmai és ijedtsége ellenére a pénzzel menekülő elkövető után eredt, majd a hosszas üldözés után segítséget kért Sz. Sándor derecskei állampolgártól. A segítségnyújtó bátran vetette magát az elkövető után, akit elfogva a rendőrség megérkezéséig viszatartott. Az eltulajdonított

pénz megkerült. A cselekmény elkövetésével alaposan gyanúsítható személyt őrizetbe vette a rendőrség, majd az ügyészség indítványára a berettyóújfalui városi bíróság előzetes letartóztatásba helyezte.

Február 4-én érkezett a bejelentés az Erkel Ferenc utcából, miszerint egy egyedül élő, középkorú hölgy udvarára ismeretlen személy bemászott és megpróbálta az ott lévő 8000 forint értékű alumíniumhordót eltulajdonítani. A sértett ezt észrevéve, kiáltásával megakadályozta az elkövetőt tette befejezésében. A rendőrség az elkövetőt még aznap elfogta, kihallgatta, s a negyedik napon a bíróság gyorsított eljárással el is ítélte letöltendő szabadságvesztésre. Az ítélet nem jogerős.

Megérett a helyzet egy új posta építésére

Ez a helyzet ma...

A Magyar Posta Rt. három megyére kiterjedő működési területén 470 postahivatal üzemel – tudtuk meg Makó Albert, hálózatzárlatvezetőtől és Erdei Árpád beruházási osztályvezetőtől.

Épületállományukra jellemző, hogy zömmel elavult, régi vályogházak vannak, jóllehet az ötvenes évektől sokat fordítottak felújításukra. Vannak épületeik, melyek állaga olyan, hogy felújítással, bővítéssel korszerű-

síthatóak, Derecskén viszont egy új épület mellett döntöttek.

A jelenlegi posta 200 négyzetméter alapterületű, négy felvételi munkahely van, rendkívül szűkös, így a meg növekedett ügyfélforgalom ellátását alig tudja biztosítani. Az épület műszaki állapota rendkívül rossz: a nem megfelelő szigetelés miatt a falak salétromosak, ezért a ház átalakításra, felújításra alkalmatlan. Mindezek miatt döntöttek az új épület megépítése mellett.

...de már tervezik a jövőt

Fotók: Nyíró Gizella

Az önkormányzattal egyetértésben a mostani épület mellett telken lehetővé válik az új létesítmény kialakítása hat felvételi munkahellyel, főpénztárral, kis postabolt munkahellyel és befektetési munkahellyel. A mozgássérültek számára speciális bejutási helyet alakítanak ki. Lehetővé válik a fiókbérlők számának növelése is. Lesznek szociális helyiségek, központi gázfűtéssel – a mostani cserépkályhás fűtés helyett.

Az új épület a városra vo-

natkozó részletes rendezési terv szerint előkertetű épület lesz, ezért a parkolók kialakítása az udvaron belül valósul meg. A 340 négyzetméter alapterületű posta várható bekerülési költsége 80-85 millió forint, mely a Magyar Posta Rt. beruházásaként készül el. A terveket a Kelet-terv készítette, a kivitelezésre a közbeszerzési törvény értelmében pályázatot írtak ki. Az építkezéshez reményeik szerint ez év közepén fognak hozzá, a befejezés a jövő év közepére várható.

Rendőrségi felhívás

1998. december 14-én 13 és 14 óra közötti időben közlekedési baleset történt a 47-es számú főútvonal Derecske-Tépe közötti szakaszán.

A rendőrség kéri azon személyek jelentkezését, akik a balesetet látták. Továbbá kéri azon kerékpáros, illetve kerékpárosok jelentkezését, akik a fenti időben a régi téglagyár és a fatelep között közlekedtek és őt, illetve őket előzték a Mol üzemanyag-szállító tehergépkocsijai. Az előző következtében a Berettyóújfalu irányából közlekedő Ford mikrobusz az út melletti árokba hajtott és vezetője könnyebb sérülést szenvedett.

Jelentkezni a berettyóújfalu rendőrkapitányság igazgatásrendészeti osztályán, valamint a derecskei rendőrsőn lehet.

A Rádió Derecske felkészült a 24 órára

Három éve, 1996. március 25-én szólalt meg először a Rádió Derecske, a város közösségi rádiója, melyet a Jóléti Szolgálat Alapítvány hozott létre és tart fenn. Nonprofit rádióról van szó, amely nem a reklámbevételekből működik, hanem az értékközpontú és kultúráközpontú műsorszerkesztést vállalja derecskeieknek, derecskeieknek. Műsorait önkéntesek készítik, az önkormányzattól is kapnak támogatást (például ingyen használhatják a stúdió helyiségeit).

Az ORTT (Országos Rádió és Televízió Testület) pályázatot írt ki Frekvenciapályázat néven. Az ok, hogy jelenleg ugyanazt a frekvenciát két rádió használja, a tét pedig a 24 órás műsoridő.

A Rádió Derecske jó eséllyel indul a pályázaton, mivel kereskedelmi rádió számtalan van az országban, közösségi rádió azonban nagyon kevés.

– Stábunk készen áll a 24 órás műsorra – tudtuk meg Balogh Lászlótól, a rádió munkatársától. – Várjuk továbbra is a műsorötleteket és azok jelentkezését, akik részt vennének a rádiós munkában. Szeretnénk nyerni, szeretnénk, ha lenne Derecskének rádiója.

Szambázzunk: „Jubilium”

Tíz éve, 1989. február 7-én „dugta össze először a kobakját” néhány lelkes derecskei fiatal, s azóta is él és munkálkodik az Oázis Kulturális és Szabadidős Egyesület.

Nagyon sok támogatást kaptunk városunk „honatyáitól” és önkéntől is, amit ezúton megköszönünk. Ráérnek március 13-án, szombaton délután? Mindenkit szeretettel várunk tízéves fennállásunk ünneplésére. Ami nem lesz: hosszú, dögunalmas, patetikus ünnepi beszéd, önmagunkat méltató szónoklat s vasárnap. Ami lesz és nem kell hozni, az a büfé és a műsor (sem mellékes). A Szeredás népzenei együttes hangulateltérője után láthatják az In Memory zenekart néhány Nirvana unplugged nótá erejéig, majd ők kísérik Tálas Csillát is. Fellep Nyári Péter harmónikavirtuóz, Kerek Laci ütőhangszeres művész, valamint Pető Keresz barátaival. Ezek után – ha már úgy is a moziban vagyunk – megnézhetik a Blues Brothers 2000 című filmet. A rendezvény fővédnöke Halász János országgyűlési képviselő. Eljönnek? Én nem hagyom ki. Ja, a szervezőség tagja vagyok? Így könnyű.

FARSANG '99. A Bocskai István Általános Iskola tanítói, tanárai is maskarába bújtak a jeles alkalomból
Fotó: Nyíró Gizella

Egy hentes gyerekkori emlékei a disznótorról

NAGY MARIANNA

Egykor a disznóölés szezonjának a téli hónapok számítottak. Ma már évszaktól függetlenül disznótorozhat bárki, hisz a hűtőszekrények, fagyasztóládák biztos „kellékei” egy-egy háztartásnak. A régi szokások, hagyományok felelevenítésére kértük meg Bányai József henteset.

– Gyerekkori emlékeimet felidézve mondhatom, hogy akkoriban a disznótor falun valóságos ünnepnek számított. Igen népes (15–20 fős) családi-baráti társaság jött össze. A szombati malacvágásra már napokkal korábban lázas készülődés folyt. Mi, gyerekek is izgalommal vártuk a nagy eseményt, segítettünk a nagy szülőknél a késeket megfenni, a perzseléshez szükséges szalmát előkészíteni, fát vágni stb.

Karácsony előttre tették

A kalácsot, a pogácsát, a töltött kelt tésztákat is előre, már csütörtökön megsütötték az asszonyok, ahogy a különböző konyhai eszközök, kellékek (nagy teknő, vándling, lábas, kavarófák, nyújtódészka stb.) tisztára mosása is az ő feladatuk volt. Általában télen, többnyire karácsony előtt disznótoroztak a családok. Nemcsak a közelgő ünnepek miatt, hanem azért is, mert ekkor jobban ráérték az emberek (mezőgazdasági munka nem volt, csak az otthoni állatokat kellett ellátni).

A nagy napon, szombaton

Disznótor(óra) a József Attila Általános Iskolában

kora reggel összegyűlt a társaság, és egy kupica pálinka elfogyasztása után kezdetét vette a disznótor. A malacot lefogásos módszerrel ölték meg, majd létrára tették és megmérték a súlyát, amire fogadásokat is kötöttek. Ezután következett a szalmás perzselés. A disznóra szalmát borítottak, ezt meggyújtva égették le róla a szőrt (a művelet többször meg kellett ismételni ahhoz, hogy az akkori mangalicákról az összes szőr leégjen). A gyerekek a „kistüzekre” ügyeltek. A perzselés után megkaparták a malacot és bekenték sárral.

Hagymás vért reggeliztek

Nyolc óra körül volt a reggeli, többnyire hagymás vér, ami ekkorra már elkészült. A reggelizőasztalnál kínálták fel a süteményeket is. A gyerekek teát, a felnőttek forrált bort ittak. Az egy-két óras

reggeli után folytatódott a disznótor: előbb tiszta vízzel lemosták a malacról a sarat, majd fehérre pucolták a bőrt (ez az eljárás azért volt jó, mert megpuhult az állat bőre, így könnyebben lehetett tisztítani).

A malac felbontása volt a következő lépés. A hátán vágták fel az állatot, nem pedig hason bontották, ahogy ez most szokás. A gerincet egybe vették ki és csigolyánként felvágták, ebből készült az orjaleves ebédre. A vastag- és vékonybélpucolást a mamák, anyukák végezték, és velünk, gyerekekkel fújták nagyra a megtisztított beleket.

A hurka, kolbász kitöltése úgynevezett hurkatöltő segítségével történt. Belsőszervből háromféle hurka készült, májas, tüdő, véres. A csontot sokkal több húst hagytak, mert megfűstölve tárolták. Érdekesség az is, hogy disznósajtot, szalámit, sőt göm-

böcöt is készítettek, a szalámit pedig nagy táblákra a padlásra akasztották. A húsokat a parasztemberek tarisznyájukban a kertek mezőre.)

Az ebédre délután körülbelül három órakor került sor, amikor orjalevest és toroskát ettek. Nekünk ilyenkor volt a feladatunk, hogy a tolóval lepjük meg az asztalra a rösöket, szomszédokat, barátokat stb. A zsírnak való hurkát, kolbászt vacsora előtt sütötték ki. A malac húsait felhasználva, a kemencében a hájas tésztát sütötték. Ez körülbe a társaságban emelkedett volt a hangulat, és elkezdődött a mulatás hajnalig.

A mai malac eszik, a régi...

– Mi az, amiben eltér egykor a disznótor a mostaninál?

– Szinte majdnem mindenben változás van. A mai világban az embereknek sincs elég idejük. Ebből adódik az, hogy ma már egy disznótor alatt lezajlik. Ez az olyan egyszerű technikai eszközök segítségével történik, mint például az elektrikus húsdaráló, a modern kiskészletek, a gázperzselés, a töltőgép stb. De ha csak a boltban kapható pucolt malacra gondolunk, ezzel a készítménnyel mennyi munkát kell megspórolni magának az embernek. Eltérés van a felkészülésben is. Ma egyféle hurka készül, kevesebb szalámi, füstölt húsra igény. A húst nem füstölve tartósítják, hanem gyorsfagyasztják.

A derecskeiek elsőként birkóztak meg a hóval

A gyerekek öröme, a felnőttek bosszúságára rég nem látott mennyiségű hó hullott február közepén országsszerte. Derecskén február 9–10-én 40–45 centiméter esett, melynek eltakarítása komoly gondokat okozott.

Miként birkóztak meg a feladatokkal az önkormányzat – kérdeztük Kiss Tibortól, a polgármesteri hivatal titkárságvezetőjétől. Elmondta, hogy az első intézkedés a hivatal részéről 11-én történt. Ekkor az önkormányzat saját gépjárművel, valamint vállalkozók, helyi gazdák bevonásával kezdtek meg a hóeltakarítást. Fontossági sorrendet állítottak fel az utcákat illetően. Elsősorban a környező településeket összekötő utak belterületi szakaszát (Kossuth utca, Dózsa György utca) és a városi gerincutakat eltakarításra vették célba.

A főbb utak eltakarítása után öt körzetre osztották a várost, s mindegyik körzetre jutott egy-egy hóeltakarító gép. Számtalan lakossági bejelentés érkezett, amelyeknél az indokolt esetben azonnal intézkedtek. Felvették a kapcsolatot a rendőrséggel, a mentőkkel, a helyi orvosokkal, miszerint bármilyen közlekedéssel kapcsolatos problémákkal rendelkezésre állnak. Tizenkettedikén, pénteken a hivatal és a rendőrség dolgozóinak bevonásával megszervezték a hétvégi hóügyeletet. Ez idő alatt rendkívüli intézkedésre nem került sor, mivel az időjárásban változás állt be: nem esett hó. Mindenképpen köszönet illeti azokat a vállalkozókat, akik részt vettek a város útjainak megtisztításában. Mindezekelől a Kas-Coop Rt-t, Sipos Sándor, Szilágyi József,

A havazás utáni negyedik napon a mellékutakat is elhárították
Fotó: Nyíró

Erdei Sándor és Fórián Tamás vállalkozókat.

Most mindenki abban reménykedik, hogy a tömegtelen mennyiségű hó lassú ol-

vadással tűnik el, amennyiben hirtelen ismét rendkívüli helyzet alakulhat magukat, a belvíz miatt.

Színvonalas mérkőzések

A közelmúltban rendezték meg a városi sportszarnokban a Debrecen 2000 Sportegyesület és a Szabolcs Boss szervezésében az 5+1-es labdarúgó tornát, melyen 18 csapat vett részt két megyéből.

Az amatőr torna szervezőjétől, a Debrecen 2000 Sportegyesületről megtudtuk, hogy múlt év decemberében alakult az ifjúság sport iránti szeretetére való nevelés jegyében. A klub célja az utánpótlás-nevelés és a tömegsport fellendítése. Dédelgetett álmuk még a hón áhított régi magyar labdarúgás színvonalának visszaállítása.

A nagy érdeklődéssel kísért, sportszerű mérkőzések döntőjét a Pegazus és a Bp. Securicor vívta, melyet a Pegazus nyert 7–0 arányban. Harmadik helyezést a Komádi, 4. a White Raven csapata ért el. A legjobb kapus címet Szitkó Róbert (Komádi) nyerte el.

A legtöbb gólt Szabó László (Pegazus) rúgta. A legtechnikásabb játékos Kóvári Artúr (White Raven) lett, míg a legsportszerűbb csapatnak a Calipso Pizzeria bizonyult. A kupákat a versenybizottság elnöke: Solymosi Gyula és titkára, Elek Mihály nyújtotta át.

Együtt mulatott tanár, diák

A farsang jegyében február 13-án szervezte hagyományos jótékonyági bálját a József Attila Általános Iskola. Az iskolánkban működő táncsoportok és önálló kezdeményezések által létrejött műsorok szórakoztatták nagy sikerrel kedves vendégeinket. A fináléban vállalkozó szellemű kollégáink „meglepő és mulatságos” produkcióval alapozták meg a bál táncos részének hangulatát, a vidám kavalkádba természetesen bevonták a szülőket is. Ezt követően a szépen terített asztaloknál megvendégelés következett. Ejjékor tombola színesítette a hajnalig tartó

mulatságot. Szülők, vállalkozók, városunk elöljárói és fiataljai, nyugdíjasok és pedagógusok kaptak egy-egy szórakoztatást.

A műsort háromszázötvenketten tekintették meg, asztalfoglalás kétszáz fős létszámra történt. A bál bevétele körülből kettőszázötven ezer forint lett, ez az összeg az iskola alapvető feladatait támogatja. Ezúton is köszönjük a városunkban működő vállalkozásoknak és azoknak a magánszemélyeknek a segítségét, akik felajánlásaikkal és munkájukkal hozzájárultak a rendezvényünk sikeréhez. A cél nemes volt és közös.

A művelődési központ és könyvtár programja

MÁRCIUS

I. KIÁLLÍTÁS

Március 11-ig: Csohány Kálmán grafikusművész emlékkiállítása a kisgalériában. Megtekinthető: a művelődési központ nyitva tartása alatt.

II. A NYUGDÍJASKLUB PROGRAMJA

Március 5.: nőnap ünnepség.

Március 8.: látogatásunk a berettyóújfalui nyugdíjasklubban.

Március 22.: Vezendi Imre önkormányzati képviselő fóruma.

III. TÁNCOS RENDEZVÉNY

Március 6-án 17-től 21.30 óráig: tini diszkó.

IV. EGYÉB RENDEZVÉNYEK

Március 27., 18 óra: a zeneiskola kamarazenekarainak, majorette-csoportjainak, énekkarának és fúvószenekarának hangversenye.

V. SAKK

OB II-es sakksapatbajnokság.

Március 7., 10 óra: Derecske-Berettyóújfalui.

Március 21., 10 óra: Derecske-Déreceni Kenézy SE.

A SPORTCSARNOK PROGRAMJA

Március 5-7.: Szig-Tech-kupa nyílt pénzdíjas teremlabdarúgó-torna.

Március 18., 18 óra: Hajdú-kupa női kézilabdatorna: Derecske-Balmazújváros mérkőzés.

Március 20., 9 óra: V. Elan Tours-kupa nyílt városi asztalitenisz-bajnokság férfi, női, fiú, leány kategóriában.

Március 21., 8 órától: Hajdú-kupa női kézilabdatorna, 8. forduló.

Létszükségletük az egy százalék

BENÉNY KASZÁS ERIKA

"Közös ügyünk a civil szféra megerősítése" - hangzott el azon a civil szervezetek képviselői által szervezett találkozón, amelyet immár második alkalommal kezdeményezett a Jelei Szolgálat Alapítvány február 15-én. A találkozók célja a derecskei civil szervezetek szövetségének létrehozása. A résztvevők elégedettek voltak az eddigi eredményekkel.

Megállapodtak abban, hogy a következő ülésre az alapítvány munkatársai elkészítik a működéshez szükséges alapszabály-tervezetet, illetve hogy közös érdekük: a derecskei lakosok adják meg a helyi szervezeteknek a szükséges támogatást. Az alapítványok, közhasznú társaságok vezetői remélik, idén azok a derecskeiek is rendelkeznek adójuk egy százalékáról, akik korábban ezt nem tették.

A Derecskei Rádió és a Derecskei Hírek ingyen reklámozta a szervezeteket, hiszen mindnyájunk alapvető érdeke, hogy a személyi jövedelemadó egy százaléka ne az államkasszába, hanem városunkat gyarapítsa. Az alapítványok, közhasznú társaságok vezetői remélik, idén azok a derecskeiek is rendelkeznek adójuk egy százalékáról, akik korábban ezt nem tették.

APRÓHÍRDETESEK

LAZÓKNÉ Varga Edit női fodrász szeretettel várja minden kedves vendégét kedvező árakkal. Bajcsy-Zs. u. 24. Telefon: 423-015.

HÁZ eladó a Mester u. 15. szám alatt. Szalános-kertben 400 négyszögöl, Rucás-kertben 600 négyszögöl föld. Érdeklődni: Mikepércs, Petőfi u. 7. Telefon: (52) 398-080.

Megoszlanak a vélemények a „Derecske-könyvről”

Csik Istvánné: - A könyv tetszetős, olvasmányos, érdeklődéssel olvastam a régi korok történetét. Sajnos, ahogy haladtam előre az olvasásban, úgy váltam egyre szkeptikusabbá a régivel szemben is.

Hiányzó polgármester

- A mai derecskei világ várostörténeti szempontból több helyen hiányosan és különös szemlélettel íródott. Lehet, hogy Berényi Zsolt szerint nem könyvnyű a mai időről írni, de meg lehetett volna kérdezni azokat a ma élő embereket, akik tettek is valamit Derecskéért, azért, hogy hiteles adatok maradjanak fenn az utókor számára. Hiszen ez volt a cél. Igaz? Elgondolkodtató számomra, hogy Derecskén csak 1991-től van említésre méltó kulturális tevékenység. Ráadásul a jelentéktelenebb esetek is helyt kapnak. Suhajiné, Erdei István és Koncz Sándor idejében kicsoda munka folyt itt? Nyoma veszett az úttörőháznak is, pedig húsz-huszonöt évig fontos szerepet töltött be a derecskei úttörők életében. Az úttörőház és a Bocskai István Általános Iskola volt a bölcsője a derecskei néptáncosportoknak is, amelyek valóban országos hírnévre tettek szert. No de 1980 és 1990 között meg sem említik, még a kronológiában sem. Számomra úgy tűnik, mintha valakik tudatosan, személyi ellentétből vezérelve hallgatták volna el ezeket az országos néptáncos eredményeket, amelyekkel annak idején méltán büszkélkedtünk, s talán még ma is. (A hiteles adatokat leadtuk Berényi Zsoltnak és a polgármesternek.) apasztaltam, de arról beszéljenek mások.

Böröcsök Áronné: - Szerintem hiányos a könyv. Például a 30-as években működött a városban keresztény ifjúsági egyesület, melynek Kurucz József református segédlelkész volt a vezetője. Hiányolom még a tablóról az első szabadon választott képviselő-testületéről Luxéder Endrét, hiszen ő, nem pedig Krisztián József volt az első polgármester.

Ajándéknak is megfelelő

Magyar Csaba: - Szükség volt már erre az új kiadásra. Ajándéknak is megfelelő a könyv. Igaz, hogy én tősgyökeres derecskei vagyok, de vannak elszármazottaim, akiket meglepek egy-egy kötettel. Igen jutányos áron lehet hozzájutni, talán még az önköltséget sem fedezi. Jónak ítélem a könyvet, a második világháború utáni időszak bemutatásában politikamentességet vélek felfedezni. Az '56 utáni időszak eseményeihez is bátrabban mernek hozzányúlni - bár a teljesség

Az ünnepi könyvbemutatón a szerzők is megjelentek

Fotó: Iklódy János

igénye nélkül. Hiányzik belőle egy olyan rész - lehet, hogy szándékosan?! - az újkori történelemből, ami választ adna arra: vajon mi okozza azt, hogy szinte egy alvó nagy faluvá süllyedt vissza Derecske. Úgy érzem, a régi előjárók jobban szívügyüknek tekintették településünket, mint a mostaniak.

Túlságosan elkötelezett

Barta Ernő: - Hiányosságot már a könyv elején éreztem: térképen kellett volna jelezni, hol helyezkedik el Derecske (egy dunántúli esetleg összetéveszti Mátraderecskével). A könyv túlságosan elkötelezett, nagyon szőr mentén bánik a rendszerváltoztatás előtti negyven évvel. Legalább név szerint lehozhaták volna a tanácstagokat '45-től, mint ahogy teszik azt a '90 utáni képviselők felsorolásával. Keveslem a néprajzi témákhoz a fotókat. A helyrajzi neveknek is hiányzik a térkép. Hiányolom a fényképet az 1991-es városavatóról. Jónak tartom viszont, hogy részletesen ír a népesség alakulásáról, az egyházakról. A kronologikus felsorolásból sok minden hiányzik 1945 és 1990 között, például a Mezőgép 1950. április 12-i megalakulása. Nem érzem szükségesnek a polgármesteri hivatal csoportvezetőinek felsorolását.

Maklejt Béla: - Meglepőde értesültem a könyv kiadásáról, hiszen az „elődje” nem régen jelent meg. Külsőre megnyerő látványt nyújt a kiadvány; az ára alacsony, szerintem az előállítási költsége a duplájánál is több volt. Abban reménykedtem, hogy a közel száz oldalas könyvből sok mindent megtudok majd Derecskéről. Úgy vélem, nem eléggé olvasmányos; rengeteg lexikális adatot tartalmaz, ami hatalmas gyűjtőmunkát takar, de természetesen a teljesség igénye nélkül. (Például az 1964-ben megnyitott gimnáziumnak ki volt az igazgatója, csak a könyvkiadás időpontjában meglévő igazgatóról

tesz említést, pedig voltak elődei is!) Ennek ellenére mindenképpen tisztelet illeti a szerzőket a rendszerező, anyaggyűjtő munkáért. A '45 utáni korból a falu életét meghatározó (iparos, földműves) családokról szerettem volna olvasni - nem találtam a könyvben. Jóval több illusztrációra lett volna szükség, akár fénykép, akár térkép formájában. Ez utóbira van példa, csak a minősége nem elfogadható (278. oldal). Városunk sporttörténetének kronologikus bemutatása hiányos, mert csak 1990-től tartja számon a sportágak eredményeit.

Sárközi Béláné: - Véleményemet a könyv címét kettéválasztva mondanám el. Városunk történetéről csak elismeréssel tudok szólni, viszont a néprajzról írottakat hiányosnak ítélem. Kimaradt a könyvből Derecske tárgyi néphagyománya, ezen belül a szűrrátét az ötvenes évek után. Varga Gyula '50-ig leírja, hogyan örökölte tovább idős Erdei Lajos szűrszabó mestereségét a fiára, Erdei Lajosra (1910-1976), a népművészet mesterére. Ifj. Erdei Lajos a rátétes technikát átmentette a szűrről a terítő, falvédők, párnák és női viseleti darabok díszítésére. Később ezt tanítványai folytatták, és ez a mai napig élő népi iparművészeti ág. Éppen azt hiányolom én, hogy az ötvenes évek utáni időszak miért maradt ki?! A hatvanas években Lajos bácsi műhelyében születtek meg az alkotások. Velem együtt négyen tanultunk nála, de a testvére és annak tanítványai is készítettek szűrrátétet, és a budapesti népművészek háziipari szövetkezetének dolgoztunk (én 1964-től '75-ig főállásban). Ekkor Magyarországon virágzott a népművészet, és Amerikától Japánig készítettük megrendelésre az általunk tervezett tárgyakat. Elmondhatjuk, hogy Derecske helyi hagyománya ugyanúgy benne volt az ország vérkeringésében, mint más tájak helyi hagyománya. Később, igaz, nem ilyen intenzitással csináltuk, de

én egy percig sem hagytam abba. Amikor 1975-ben a Bocskai István Általános Iskola tanítója lettem, azonnal gyermekszakkört indítottam. A tanítás mellett többször részt vettem kiállításokon is. Az utóbbi öt évben rendszeresen szűrítetttem munkadarabjaimat, illetve sok kiállításon, vásáron, mesterségbemutatón veszek részt az ország különböző tájain. Az iskolában a helyi néprajz című tantárgynak egy része ez is. Városunkban a Bocskai-napon, valamint az adventi kiállításon és vásáron avatom be a gyerekeket a szűrrátét készítésébe. Legutóbbi dolgozatomban, amit Bakay Erzsébet néprajzos, a budapesti Népi Iparművészeti Tanács országos zsűrijének a tagja bírált, így említ: „Erdei Lajos tanítványaként elmondhatjuk, hogy tiszta forrásból merített és helyi hagyományt örökölt tovább.” Nem értem, hogy miért nem kértek információt tőlem, és miért maradt ki ez a rész a könyvből?

Szilágyi Lajos: - Még nem olvastam el a könyvet, de azt már most is leszögezhetem, hogy súlyos mulasztás volt Luxéder Endre leghagyása a tablóról. Az ő szerepe a földkiadó bizottság megalakulásában, annak működésében vitathatatlan. E minőségében elvülhetetlen érdemeiket szerzett, s ezt nem lett volna szabad elhallgatni. Tény, hogy ő volt az első polgármester, aki a földfoglaláskor nemcsak a nevet adta, hanem az első karót is ő verte le az ősi jussal jogosan visszakövetelőknél.

Semmi nem változott

Kiss Áron: - A második világháború utáni időszakot '89-ig olvastam különös figyelemmel, ugyanis az előző könyvben nem volt tárgyalás a taglalása. Úgy érzem azonban, semmi nem változott, mintha egy pártbizottsági beszámolót tartanék a kezemből. Ez általános probléma: a magyar történetírás adós még az objektív értékeléssel. A '45 utáni korban még merik szerepeltetni a személyeket, de a Rákosi- meg az '56 utáni korban már mellőzik őket. Az úgynevezett konszolidáció éveiben pedig igencsak hatalmas emberek uralták a települést, de nincsenek néven nevezve. Pedig Derecske történetéhez ők is hozzátartoznak! A '90 utáni történelem ismeretése a másik véglet: rengeteg nevet felvonultat, teljesen feleslegesen. Hiányolom a könyv végén lévő tablóról Luxéder Endrét, hiszen ő volt az első szabadon választott polgármester. Szerintem a történelem és az egyének összefüggének, tehát szerepeltetni kellett volna a településünk életét meghatározó személyeket.

A falugazdász az ideai agrártámogatásokról

NYÍRÓ GIZELLA

Szabó Károlyt, Derecske, Tépe és Konyár falugazdászát arról kérdeztük, miként került régi-új státuszába, valamint hogyan alakulnak az ez évi mezőgazdasági támogatások.

A pályázati kiírás 1998 decemберében előnyben részesítette a korábbi gazdajegyzőket; akik az FVM politikáját mint köztisztviselőket kell, hogy képviseljék. Legfontosabb feladatuk a szakmai segítségnyújtás.

Támogatás illeti meg a földhasználat és az állattartást. Regisztrációs lapot kell kitölteni március 31-ig. A földalapú növénytermelési támogatás április 30-ig, az egy hektárt meghaladó aláb-

bi növényfélék után igényelhető: őszi búza, őszi-tavaszi árpa, tavaszi búza, rozs, zab, tritikálé, rizs, kukorica, szárazborsó, szója, lóbab, lencse, búkköny, csillagfűrt, csicseriborsó, reppce, dohány, burgonya, fűmag, olajtök, étekezési napraforgó és szántóföldi zöltségek.

A támogatás mértéke egy és húsz hektár össz szántóterületen gazdálkodó esetén 12 ezer forint/hektár. Ez kiegészül hektáronként 3 ezer forinttal, ha 17 aranykorona alatti a terület. Húsz és ötven hektár közötti össz szántó esetén a támogatás hektáronként 8 ezer forint. Itt a 17 aranykorona alatti területnél 2 ezer forint a támogatás. Ötven és háromszáz hektár között a támogatás hektáron-

ként 4 ezer forint. Legfontosabb feltétele a támogatások elérésének az, hogy a gazda fémzárolt, minősített vetőmagot használjon, illetve értékesítési szerződést kössön, vagy nyilatkozzon a saját gazdaságában történő felhasználásról. A támogatáshoz költségvetéssel kell rendelkezni.

Az anyaatlalt-támogatás mértéke 20 ezer forint. Ez igényelhető húsz és kettőszáz hektár közötti területen és húskanálk után. Ennek feltétele: szakszerű apaállat-használat, nyilvántartásba vétel az adott fajta tenyésztő szervezetén keresztül, szarvasmarha esetében ENAR-jelölés, állatorvosi igazolás, tartási kötelezettség 1999. január 1-jétől december 31-ig. Az

anyajuhtámogatás 1200 forint/darab, melynek legfontosabb követelménye 50 darab anyajuhtonként egy darab törzskönyves kos megléte. Igényelhető még támogatás az alábbi esetekben: tenyésztő- és gödlyeállomány-fejlesztés, tenyészoca minőségi cseréje, mézelő méhek-, szarvasmarha-, sertés-, juh- és kecskeszaporítóanyag-használatkor.

Létezik még kamathitel-támogatás, gépvásárlási- és szaktanácsadói-támogatás. Új típusú szövetkezetek alakítására is jár támogatás. A felsorolás végén megemlítette még Szabó úr a fiatal agrárvállalkozók támogatását, mely negyvenéves kor alatt igényelhető.

Születtek

12. 30.: Dobos Márk (Dobos Sándor-Mészáros Angeli-ka).
01. 12.: Bakk Viktória (Bakk Imre-Janó Erzsébet).
01. 24.: Gulyás Ádám Bence (Gulyás László-Benedek Andrea).
01. 25.: Sándor Kata Jolán (Sándor János-Dávid Katalin).
01. 27.: Hegedűs Loretta (Hegedűs Attila-Nagy Eszter).
01. 27.: Todor Gergő József (Todor Líviu-Gyönyörű Andrea).
02. 01.: Nagy Bence (Nagy Zoltán-Szabó Ildikó).
02. 01.: Szilágyi Imola (Szilágyi István-Pelei Katalin).

Ötvenéves házassági évfordulójukat ünnepelték

01. 26.: Mészáros Ferenc-Máté Róza (Derecske, Szováti u. 69.).
01. 29.: Oláh Sándor-Csekő Irén (Derecske, Mátyás k. u. 2.).
02. 02.: Bányai József-Tóth Róza (Derecske, Köztársaság u. 45.).
A jubiláló házaspárokat az évforduló alkalmából családtagjaik és Derecske város polgármestere köszöntötték.

Elhunytak

01. 26.: Nagy Jenőné (sz.: Porkoláb Irma; 86 éves; volt Derecske, Bors u. 3.).
01. 28.: Tamási Imréné (sz.: Pozsgai Piroška; 74; Derecske, Csokonai u. 32.).
01. 29.: Zsákai Sándor (58; Derecske, Csuklya u. 15.).
01. 30.: Vincze Lászlóné (sz.: Mészáros Piroška; 53; Derecske, Damjanich u. 30.).
02. 01.: Kozák Mihály (43; Debrecen, Bánt Z. u. 42.).
02. 03.: Borbély Lajosné (sz.: Patai Margit; 75; Derecske, Bacsó B. u. 15.).
02. 03.: Diószegi József (54; Derecske, Budai N. A. u. 25.).
02. 06.: Varga Gábor (97; Derecske, Deák F. u. 6.).

Felhívás az adó befizetésére

Az adófizetés határideje március 20.

Annak a magánszemélynek, akinek az ország területén három hektárnál nagyobb termőföldterület tulajdona vagy hasznélvezeti joga van és azt bérbe adja, a személyi jövedelemadóról szóló törvény értelmében adót kell fizetnie.

Ha a termőföld bérbeadásából származó bevétel kifizetőtől származik, az adót a kifizető állapítja meg, vállalja be és fizeti meg.

Akinek a tulajdonában eddig még nem nevesített részarány-földtulajdon van, annál a termőföld nagyságát úgy kell megállapítani, hogy egy hektár földterület értékeként 20 aranykoronát kell figyelembe venni.

A termőföld bérbeadásából származó – a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvényben meghatározott – jövedelme adóját a magánszemélynek kell megállapítani, a föld fekvése szerint illetékes önkormányzati adóhatóságnál bevallani és az adót megfizetni (önadózás).

A termőföld bérbeadásából származó jövedelem bevallását a magánszemély erre a célra rendszeresített nyomtatványon a jövedelem megszerzésének évét követő év március 20-ig köteles teljesíteni.

A bevallási nyomtatványt az önkormányzati adóhatóságnál lehet beszerezni.

Önkormányzati adóhatóság
Derecske

A végső igazságot magunknak kell megkeresni

MÁNDLINÉ MILE JUDIT

Erő útja – olvashatjuk a kyokushinkai karate plakátján. Erről az útról és a derecskei csapatról kérdezte a Derecskei Hírek munkatársa Pápai Zoltán egy danos edzőt.

– A nemzetközi irodalomban mint „power” karate tartják számon a harcművészet ezen ágát. A küzdelmek élesben mennek, a testnek vannak olyan felületei, amelyeket akár maximális erővel lehet támadni, de fejre, lágyrészekre tilos ütni. Nem alkalmazunk eszközöket, a karate fegyvertelen, üres kezű jelent, csak a kéz és a láb erejét használjuk fel.

– Hogy jött létre a derecskei „dojo”?

– ’98 szeptemberétől tartunk edzéseket, a berettyóújfalui klubnak vagyunk a tagja. Csapatunk körülbelül tizenöt főből, 8–44 éves fiúkból, illetve lányból áll.

– A gyerekek azért jönnek, hogy megtanuljanak verekedni?

– Aki erre számít, az csalódottan távozik. Nálunk nem cél a másik megsemmisítése, itt olyan erőnlétre tesz szert, ami magabiztosságot ad. A szülőket megkérjük, nézzék meg, hova jár a gyerekük. Tizennégy éve karatézom, egy sérülésem

A karatésok mesterük arcképével

Fotó: Nyíró Gizella

volt, szerintem sokkal durvább sportok vannak. A szabályokat maximálisan betartjuk, vigyázunk egymásra.

– Mennyi idő után lehet valamilyen eredményt elérni?

– Tíz tanulói fokozat után lehet valaki mester. A vizs-

gák olyan állomások, ahol fölmerik addigi tudásukat, vannak helyi és országos versenyek. Idén már derecskeiek is indulhatnak ezeken a megmérettetéseken.

– A mozgáson kívül kapnak-e valamiféle többletet a karatézók?

Négycsapatos kupa a hazaiak szép sikerével

A városi sportcsarnokban serdülő-labdarúgó tornát rendeztek az 1984–85-ben született fiúk részére, ahol négy csapat mérte össze erejét. A küzdelmekből a derecskeiek kerültek ki győztesen.

„A csapat edzőjeként büszkén mondhatom, hogy minden játékos dicséretet érdemel a tornán nyújtott teljesítményéért, hiszen mindhárom mérkőzésen nevesebb ellenfelet győztünk le. Méltón képviseltük Derecske városát a nívós találkozón, százszázalékos teljesítményünk önmagáért beszél. Aki kint volt a mérkőzéseken, láthatta, hogy nagy akaraterővel, lelkesen küzdöttünk, és nem utolsósorban jól is játszottunk.”

A csapat tagjai: Száraz Csaba és Kesjár Norbert kapusok, Bakk Imre, Benedek Barnabás, Kun János, Nagy Károly, Szabó Károly, Janó Károly, Orbán Károly, Mak-

leit Tibor, Parti Gergő, Varró János, Csizmadia Mihály, Borsos László, Tasi István mezőnyjátékosok. Berettyóújfalui elleni mérkőzésünk 3–1-re végződött, a hazai gólokat Bakk Imre (2) és Janó Károly, míg az ellenfelet Vámos Attila szerezte. Püspökladányt 2–1 arányban győztük le, góljainkat Nagy Károly és Kun János rúgták, a vendégeket pedig Schwarz Márton. A záró összecsapást a Debreceni Kinizsi gárdájával vívtuk, melyen Varró János találatával 1–0 arányban diadalmaszkodtunk.

Végeredmény: 1. Derecske, 2. Püspökladány, 3. Debreceni Kinizsi, 4. Berettyóújfalui. A legjobb kapus: Száraz Csaba (Derecske), a gólkirály: Schwarz Márton (Püspökladány), a legjobb mezőnyjátékos pedig Kozma László (D. Kinizsi) lett.

Csapatkapitányunk, Kun János nyilatkozata:

„Mindent elkövettünk,

hogy nyerjünk. Ladány nehé ellenfeleink bizonyult, de azért mindent beleadtunk, hogy győztesen hagyjuk el a pályát. Remélem, hogy a nagypályán is ugyanígy megálljuk a helyünket.”

Benedek Barnabás, aki sérülése miatt nem játszhatott, a következőképpen értékelte társai teljesítményét:

„Rossz érzés volt, hogy nem küzdhettem velük együtt, de az vigasztal, hogy mindháromszor nyertek. Jó csapatok voltak az ellenfeleink, és azt a Püspökladányt is legyőzték, akit talán még sohasem sikerült. Fantasztikusan játszottak, mindent megcsináltak, amit egy edző elvárhat tőlük. Mindenkinek szeretnék gratulálni kiváló teljesítményéhez.”

Makleit Tibor, a gyermeklabdarúgócsapat edzője négy évig edzette a most serdülő korú gyerekeket. Így foglalta össze a látottakat:

„A régebben elkezdett fo-

lyamatos munkának kezd látszani az eredménye. Katona Imre és a futballisták tartó tevékenysége meghozta a sikereket. Együtt örülünk az a két apuka (Száraz Csaba és Benedek Barnabás), akik hat évvel ezelőtt elindították a gyermeklabdarúgást Derecskén.

– A kyokushin karate javítja a koordinációs, kombinációs képességet, reflexet, gyorsaságot fejlesztünk. Van olyan kisfiú, akinek jobb lett a tanulmányi eredménye, mert jobban tud koncentrálni, mióta karatézik. Van ideológiai háttere, a zen-buddhizmusra épül, de erre igazán csak magasabb tanulói fokozatban kap rálátást. Edzőtáborokban együtt vannak hétéves klub tagjai, klubéletünk is igen élénk, gyakran összejövünk.

– Kyokushinkai: végső igazság.

– Ezt minden embernek magának kell megkeresni.

A rangidős: Halasi Csaba 44 éves vállalkozó: Mi vitt rá, hogy ilyen idősén „kyo-zak”? Ifjú koromban birkóztam, cselgáncsoztam, ez abbamaradt, és hiányzott a mozgás. Mezei Sanyi barátom ösztönzésére kezdtem el edzésre járni, kapóra jött, hogy helyben van, nem kell Berettyóújfaluba utazni. Mindig a test elleni küzdelem vonzott, hogy összemérem az erőmet másokkal. A srácok a fiatalok lehetnének, elfogadtak, az edzők biztatnak, önbizalmat és erőt kapunk a sok gyakorlással. Nem célozom a versenyzésre, túl vagyok az első vizsgán, amíg jólesik, addig csinálok.

Hatvanöt év az átlagéletkor a szakkörben

A művelődési központ védőszármái alatt működő díszítőművész szakkör 1962-ben alakult. Az alapító tagok közül már csak Varga Lajosné jár el keddi délutánonként a foglalkozásokra.

A szakkör jelenlegi vezetője Gönczi Antalné, Aranka néni C kategóriás szakkörvezető, aki mintegy tíz javakörrel hűlgyet tart össze. Céljuk a helyi, derecskei népi motívumok ápolása, továbbvitele, a giccsek kiszűrése. Elmondásuk szerint saját örömeikre kézimunkáznak, otthonuk díszítésére, szebbé tételére.

Munkáikkal eljutottak már Mezőkövesdre, Nyíregyházára, Budapestre országos kiállításokra. ’98-ban

Szorgos kezek keltik életre a motívumokat

Fotó: Nyíró Gizella

eredményesen szerepeltek Békéscsabán, a hatodik textiles biennálén. Itthon rend-

szesen bemutatják munkáikat az immár hagyományosnak tekinthető adventi

kiállításán és vásáron. Éppen az elmúlt év sikerein felfuvalva a keresztesmunkákat készíthetik asztalritóra, falvédőre vagy párnára.

Korábban előszeretettel készítették erdélyi írásos kezimunkát, de szerepeltek pártájukon a furta, komádi, bekési, hódmezővásárhelyi, bakózi motívum és a derecskei kisbunda is. Alapanyaguk – lehetőségeik szerint – az eredeti házi szőttés, és szeretik a takács vásznat is.

Idei terveik közt szerepel Mezőkövesden a Kisjankabó országos kiállításán való részvétel, valamint útagok megnyerése a díszítőművészet továbbvitelére, hiszen a jelenlegi tagok átlagéletkora hatvanöt év.